

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

4. Indicatoren voor preventie en beheer van agressie in de psychiatrie

Identificatienummer FRKVA 4e-PSY	Versienummer 0.1	14/10/2013	Pagina 1 van 6
-------------------------------------	---------------------	------------	-------------------

4.e Interdisciplinair overleg agressie

Beschrijving van een indicator

Integratie van een interdisciplinair overleg aangaande agressie in een structuur van het ziekenhuis

Wijzigingen ten opzichte van vorige versie

Niet van toepassing.

Inhoud

1	Doelstellingen die door de Raad worden nagestreefd.....	2
2	Motivatie van de keuze van de indicator	2
3	Beschrijving van de indicator	3
4	Tellers en noemers	4
5	Domein.....	4
6	Communicatie/Rapportering.....	4
7	Interpretatie van resultaten.....	5
8	Referenties	5
9	Bijlagen.....	6

4. Indicatoren voor preventie en beheer van agressie in de psychiatrie

Identificatienummer FRKVA 4e-PSY	Versienummer 0.1	14/10/2013	Pagina 2 van 6
-------------------------------------	---------------------	------------	-------------------

4.e Interdisciplinair overleg agressie

1 Doelstellingen die door de Raad worden nagestreefd

Het verminderen van de incidentie van agressieve incidenten, of hun intensiteit, die veroorzaakt kunnen worden door een gebrek aan verpleegkundige preventie en deze incidenten beter beheeren. In 2014 kunnen alle Belgische ziekenhuizen zich m.b.t. dit thema vergelijken, België kan zich met het buitenland vergelijken, de overheden kennen de situatie.

Op termijn is de doelstelling dat zoveel mogelijk Belgische ziekenhuizen een interdisciplinair overleg aangaande agressie in een structuur van het ziekenhuis geïntegreerd hebben.

2 Motivatie van de keuze van de indicator

De studie van Lardennois et al. (2007) heeft aangetoond dat er, in ons land, verschillende taalkundige percepties bestaan van de begrippen geweld en agressie. De Raad heeft gekozen voor het begrip “agressie”.

In het kader van deze indicatorenfiches worden de volgende vormen van agressie beschouwd : auto-agressie, agressie gericht op anderen, agressie gericht op objecten, seksuele agressie en verbale agressie.

Noteren we ook dat de guidelines van het NICE ook van toepassing zijn in het geval van « verstoord gedrag » (« disturbed behaviour »), d.w.z. wanneer een zorgverstrekker getuige is van emoties en het slachtoffer is van gedragingen van de patiënt die afwijken van de ondergane/aanvaarde norm gelet op de aanwezigheid van een mentale aandoening. Deze aanbevelingen zijn ook van toepassing voor de algemene spoedgevallendiensten.

Het begeleidingscomité van een nationale studie van Lardennois et al. (2007, 103 Belgische ziekenhuizen en 374 psychiatrische zorgeenheden waren betrokken) heeft de implementatie van een multidisciplinair comité aangaande agressie binnen de ziekenhuizen aanbevolen.

Meerdere auteurs onderstrepen ook het belang van de organisatie van preventie- en beheersprogramma's aangaande agressie (Benveniste et al., 2005 ; Forster et al., 2005 ; Godfroid, 2001 ; Kennedy, 2005 ; Lardennois et al., 2007 ; Nijman et al., 1999 ; Owen et al., 1998 ; Raymond et al., 1998).

De integratie van een interdisciplinair overleg aangaande agressie in een structuur van het ziekenhuis zou onder andere het institutioneel preventie- en beheersbeleid aangaande agressie kunnen ondersteunen. Deze integratie zou moeten passen in het kader van een voortdurend streven naar verbetering in het ziekenhuismilieu.

4. Indicatoren voor preventie en beheer van agressie in de psychiatrie

Identificatienummer
FRKVA 4e-PSY

Versienummer
0.1

14/10/2013

Pagina
3 van 6

4.e Interdisciplinair overleg agressie

3 Beschrijving van de indicator

Type indicator	Structuurindicator
Omschrijving	<p>De integratie van een interdisciplinair overleg aangaande agressie in een structuur van het ziekenhuis.</p> <p>Dit interdisciplinair overleg moet minstens in aanwezigheid van de volgende beroepsbeoefenaars plaatsvinden:</p> <ul style="list-style-type: none">• 1 arts,• 1 verpleegkundige van in het werkveld,• 1 verpleegkundig diensthoofd. <p>Een veiligheidsagent, een psycholoog, een syndicaatvertegenwoordiger en een lid van het administratief personeel zouden, bijvoorbeeld, ook aan dit overleg kunnen deelnemen.</p> <p>Dit interdisciplinair overleg heeft als voornaamste doelstelling om het institutioneel preventie- en beheersbeleid aangaande agressie voor te stellen, te ondersteunen en te evalueren.</p> <p>De volgende concrete acties kunnen tot de doelstellingen van het overleg behoren:</p> <ul style="list-style-type: none">• een protocol voor preventie van agressie ontwikkelen,• evalueren of het protocol wordt toegepast,• regelmatig de inhoud van het protocol evalueren,• adviezen rond het materiaal aanreiken,• de registraties van agressieve incidenten organiseren,• de resultaten van de registraties analyseren en verbeteringsacties voorstellen,• de verbeteringsacties opvolgen,• ... <p>De A-, T- en K-eenheden worden beschouwd.</p>

4. Indicatoren voor preventie en beheer van agressie in de psychiatrie

Identificatienummer FRKVA 4e-PSY	Versienummer 0.1	14/10/2013	Pagina 4 van 6
-------------------------------------	---------------------	------------	-------------------

4.e Interdisciplinair overleg agressie

4 Tellers en noemers

**Indicator Interdisciplinair overleg agressie - A-, T-, en K-eenheden
(FRKVA 4ePSY)**

FRKVA 4ePSY= 4e1psy + 4e2psy

2

Teller 1	Op 31/12/2013 is een interdisciplinair overleg aangaande agressie in de A-, T- en K-eenheden geïntegreerd binnen een structuur van het ziekenhuis.
Noemer	/
Antwoord 4e1psy	Ja = 1 Neen = 0

Teller 2	Dit overleg heeft, in 2013, minstens 3 keer plaatsgevonden.
Noemer	/
Antwoord 4e2spy	Ja = 1 Neen = 0

5 Domein

- ☒ Kwaliteit van zorg ☒ Patiëntveiligheid. ☐ Tevredenheid van de patiënt
☐ Personeelstevredenheid

6 Communicatie/Rapportering

Verantwoordelijke	Directeur verpleegkundig departement
-------------------	---

4. Indicatoren voor preventie en beheer van agressie in de psychiatrie

Identificatienummer FRKVA 4e-PSY	Versienummer 0.1	14/10/2013	Pagina 5 van 6
-------------------------------------	---------------------	------------	-------------------

4.e Interdisciplinair overleg agressie

Communicatiemodus	Elektronisch via Excel bestand
Doel rapportering	Benchmark
Periodiciteit	Jaarlijks
Opstartdatum	2013

7 Interpretatie van resultaten

Om welke reden(en) zou uw resultaat niet zo "goed" kunnen zijn als de resultaten van andere instellingen?

Volgende redenen kunnen een verklaring zijn voor het ontbreken van een dergelijk overleg in uw instelling:

- gebrek aan institutionele steun voor de integratie van dit interdisciplinair overleg;
- gebrek aan motivatie om aan een dergelijk overleg deel te nemen;
- ontbreken van human resources (kwalitatief of kwantitatief) en/of andere middelen om dit overleg te kunnen laten functioneren.

8 Referenties

Benveniste, K., Hibbert, P., Runciman, W., 2005. Violence in health care : the contribution of the Australian Patient Safety Foundation to incident monitoring and analysis. MJA 183 (7): 348-351.

Forster, J., Petty, M., Schleiger, C., Walters, H., 2005. Know workplace violence : developing programs for the risk of aggression in the health care setting. MJA 183 (7): 357-361.

Godfroid, I., 2001. La violence, le désir et la mort : réflexions sur trois tabous en psychiatrie. L'encéphale 27: 22-27.

Kennedy, M., 2005. Violence in emergency departments : under-reported, unconstrained, and unconscionable. MJA 183 (7): 362-365.

Lardennois, M., Duquesne, P., Gillain, N., Vanbelle, S., Leduc, D., Bardiau, F., 2007. Uitwerking van een richtlijn voor het omgaan met geweld in de psychiatrie. Brussel : Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Beschikbaar op www.health.belgium.be.

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

4. Indicatoren voor preventie en beheer van agressie in de psychiatrie

Identificatienummer FRKVA 4e-PSY	Versienummer 0.1	14/10/2013	Pagina 6 van 6
-------------------------------------	---------------------	------------	-------------------

4.e Interdisciplinair overleg agressie

National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE), 2006. Violence : The short – term management of disturbed/violent behaviour in in-patient psychiatric settings and emergency departments. Londen : Royal College of Nursing. Beschikbaar op www.nice.org.uk/guidance/index.jsp?action=byID&r=true&o=10964.

Nijman, H., aCampo, J., Ravelli, D, Merckelbach, H., 1999. A tentative model of aggression on inpatient psychiatric wards. *Psychiatric Services* 50 (6): 832-834.

Owen, C., Tarantello, C., Jones, M., Tennant, C., 1998. Violence and aggression in psychiatric units. *Psychiatric services* 49 (11): 1452-1457.

Raymond, B., Flannery, J., 1998. Replicated declines in assault rates after implementation of the assaulted staff action program. *Psychiatric services* 49: 241-243.

9 Bijlagen

/